

ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ

ਡੀਕੇ ਮਹਾਜਨ ਅਤੇ ਐਸਐਸ ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ ਜੇ.

ਭਾਗਵਤੀ ਪਰਸ਼ਾਦ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ-ਜਵਾਬਦਾਰ।

1969 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 874.

11 ਫਰਵਰੀ 1970

ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨਜ਼ (1968)- ਆਰਡੀਨੈਂਸ 3(ਬੀ) ਅਤੇ (ਸੀ)—ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਹਾਲ ਵਿਚ ਅਨੁਚਿਤ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ—ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਅਪਰਾਧਕ ਸਮੱਗਰੀ—ਸਿਰਫ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ—ਕੀ ਆਰਡੀਨੈਂਸ 3(3) ਅਧੀਨ ਕੇਸ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੈ। c) — ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ — ਭਾਵੇਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨਜ਼, 1968 ਦੇ ਨਾ ਤਾਂ ਆਰਡੀਨੈਂਸ 3(ਬੀ) ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ 3 (ਸੀ) ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ "ਕੋਸ਼ਿਸ਼" ਕਰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਸਿਰਫ ਅਣਜਾਣੇ ਜਾਂ ਮਾੜੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ। ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਇਹਨਾਂ ਦੋ ਢੰਗਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ, ਇੱਕ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਤੇ ਸੁਚੇਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਮਤਿਹਾਨ ਹਾਲਿਸ ਸਥਾਪਨਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਵਾਰ ਅਪਰਾਧਕ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਸੀ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ੀ-ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ-ਚਾਹੇ ਉਹ " ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ" ਜਾਂ "ਮਾਲਾ" ਸੀ। ਵਫ਼ਾਦਾਰ"। 3 (ਸੀ) ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਰਾਦਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਦੋਸ਼ੀ ਸਮੱਗਰੀ ਕੋਲ ਹੈ ਜੋ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤੱਥ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਹੈ। (ਪਰਾ 10)

226/227 ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ 22 ਫਰਵਰੀ, 1969 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਟੀਓ ਰਾਰੀ, ਮੰਦਾਮਸ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਢੁਕਵੀਂ ਰਿੱਟ, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਕਮੇਟੀ (ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ) ਦੁਆਰਾ।

ਜੇਐਨ ਕੌਸ਼ਲ, ਜੀਸੀ ਗਰਗ ਅਤੇ ਜੇਵੀ ਗੁਪਤਾ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸਨ।

ਰਤਨ ਸਿੰਘ, ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ, ਪੰਜਾਬ ਵੱਲੋਂ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ: -

ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ, ਜੇ.-ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਪ੍ਰੋਮ ਨਾਥ ਗੋਇਲ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ (1) ਵਿੱਚ ਅਨੁਪਾਤ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ।

(2) ਤੱਥ ਇੱਕ ਤੰਗ ਕੰਪਾਸ ਵਿੱਚ ਹਨ. ਭਗਵਤੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਮਹਿੰਦਰਾ ਕਾਲਜ, ਪਟਿਆਲਾ ਦਾ

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਰੋਲ ਨੰਬਰ 5 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪ੍ਰੈਲ-ਮਈ, 1968 ਦੀ ਪ੍ਰੀ-ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲਿਆ ਸੀ। 26 ਅਗਸਤ, 1968 ਨੂੰ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦਾ ਪੇਪਰ 'ਏ', ਜਿਸ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦੁਪਹਿਰ 2 ਵਜੇ ਤੋਂ ਸ਼ਾਮ 5 ਵਜੇ ਤੱਕ ਸੀ, ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸੈਂਟਰ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਨੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਮ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਜੇਬਾਂ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ - ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਰੱਖਣਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਹੋਰਾਂ ਨਾਲ ਇਮਤਿਹਾਨ ਦੇਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੁਪਹਿਰ 3.15 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਸੀਟ 'ਤੇ ਆਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਕੁਝ ਛਪੇ ਹੋਏ ਪੱਤੇ ਦੇਖੇ। ਉਸ ਦਿਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਉਸ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਪਈ ਹੈ। ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਡਿਪਟੀ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ 'ਤੇ ਉਕਤ ਕਾਗਜ਼ਾਤ ਲਗਾਏ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੂੰ ਸੈਂਟਰ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਕੋਲ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਨੇ ਦੋਸ਼ਪੂਰਨ ਸਮੱਗਰੀ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪੁੱਛਿਆ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਕੋਈ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਲਈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਾਕੀ ਪੇਪਰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇੱਕ ਹੋਰ ਉੱਤਰ ਪੁਸਤਕ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

(3) ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸੰਚਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ 31 ਅਕਤੂਬਰ, 1968 ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਨੁਚਿਤ ਮਾਧਿਅਮ ਵਾਲੇ ਕੇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਘਿਨਾਉਣੀ ਸਮੱਗਰੀ ਉਸ ਨੂੰ ਪੜਚੋਲ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਈ ਗਈ। ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਵਲੀ (ਅਨੈਕਸ਼ਨ 'ਬੀ') ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਵਿੱਚ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਖਾਸ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤੇ ਸਨ? ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਕੇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਾਲੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਗਲਤ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਅਪਰਾਧਕ ਕਾਗਜ਼ਾਤ ਰੱਖਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਅਤੇ ਆਰਡੀਨੈਂਸ 3 (ਸੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਅਯੋਗਤਾ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ। ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ)। ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਕ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਵੱਲੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ

(1967 ਦਾ ਡੀ ਸੀਡਬਲਯੂ ਨੰ. 830 21 ਨਵੰਬਰ, 1967 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਸੀ . ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਕੋਲ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਰ ਉਸ ਦਾ ਪੱਖ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ।

(4) ਇਸ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੁਆਰਾ 3 ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਟੀਵੀ ਯੂਨੀਵਰਸ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਦਾਇਰ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਹਾਲ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰੀ ਅਸਲ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿਵਾਦਗ੍ਰਸਤ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਦਿਨ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ ਤਾਂ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਨੇ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਨੂੰ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ। ਇਸ ਤਲਾਸ਼ੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਜੇਬ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋਸ਼ਪੂਰਨ ਕਾਗਜ਼ਾਤ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਸਮੱਗਰੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿਚਲੇ ਪੇਪਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਕੁਝ ਜਵਾਬ ਵੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਗਲਤ ਸੀ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਦੁਆਰਾ ਤੁਰੰਤ ਰਿਪੋਰਟਿੰਗ ਪੇਪਰਾਂ 'ਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸੰਸਕਰਣ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਝੂਠਾ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(5) ਸ੍ਰੀ ਜੇ.ਐਨ ਕੋਸ਼ਲ ਨੇ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਪੱਸ਼ਟਤਾ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ। ਇਹ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਤੋਂ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ਪੂਰਨ ਪੇਪਰਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦਿਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 5 ਅਤੇ 6 ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸਿਆਂ ਦਾ ਹੱਲ ਸੀ ਪਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਖੋਜ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਥਾਂ 'ਤੇ ਇਹ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸਿਰਫ ਆਰਡੀਨੈਂਸ 3 (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਵਾਬਦੇਹ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਕੇਸ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦਾ ਸੀ। 3 (c)। ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਨਿਰਭਰਤਾ ਪ੍ਰੋਰ ਨਾਥ ਗੋਇਵਜ਼ ਕੇਸ (1) 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ।

(6) ਉਠਾਏ ਗਏ ਵਿਵਾਦ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ: -

“3(ਬੀ) ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਕੋਲ ਅਣਜਾਣਪੁਣੇ ਕਾਰਨ ਕਾਗਜ਼, ਕਿਤਾਬਾਂ ਜਾਂ ਨੋਟ ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹਨ ਜਾਂ ਉਸ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਯੋਗ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਕਿਹੜੇ ਕਾਗਜ਼, ਕਿਤਾਬਾਂ ਜਾਂ ਨੋਟਸ ਦੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਉਸ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਲਈ, ਉਸ ਨੂੰ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਮਾਪਦੰਡ ਵਜੋਂ ਨੈਤਿਕ ਗਿਰਾਵਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਕਿੰਟ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਉਸ ਪੇਪਰ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(7) ਜੇਕਰ ਉਸਦੇ ਕੋਲ ਅਜਿਹੇ ਕਾਗਜ਼ਾਂ, ਕਿਤਾਬਾਂ ਜਾਂ ਨੋਟਾਂ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਗਲਤ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਅਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜੇਕਰ ਉਹ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਾਂ ਚਾਰ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਦੋ ਵਾਰ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹੈ:

ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ   **1= * * * * * '>

ਸੰਦਰਭ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ: -

“ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ. 5 ਅਤੇ 6 ਦੇ ਇਹਨਾਂ ਹਿੱਸਿਆਂ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਜਿਸਦਾ ਹੱਲ ਉਹਨਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ (ਕਾਗਜ਼ਾਂ) ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਿਆ। ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਕਮੇਟੀ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰੀ ਸਟਾਫ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਲੱਭਦਾ। ਕਮੇਟੀ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਮੀਦਵਾਰ, ਭਗਵਤੀ ਪਰਸ਼ਾਦ (ਰੋਲ ਨੰਬਰ 5, ਪ੍ਰੀ-ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ-ਅਗਸਤ, 1968) ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਪੇਪਰ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਕਮੇਟੀ ਉਸਨੂੰ ਆਰਡੀਨੈਂਸ 3 (ਸੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਅਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦੀ ਹੈ।

(7) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫ ਤੋਂ ਦਲੀਲ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਪ੍ਰੋਰ ਨਾਥ ਜੀਓਲ ਦੇ ਕੇਸ (1) 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਸ ਕੇਸ ਦਾ ਸਹੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਐਕਟ ਸਿਰਫ ਆਰਡੀਨੈਂਸ 3 (ਬੀ) ਦੇ ਅੰਦਰ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ 3 (ਈ) ਦੇ ਅਧੀਨ।

(8) ਇਸ ਲਈ ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਨੂੰ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਤੱਥ ਵੀ ਕਰੀਬ ਸਮਾਨ

ਸਨ। ਉਥੇ ਹੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੌਰਾਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਉਸ ਦੀ ਉੱਤਰ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਹੱਥ-ਲਿਖਤ ਕਾਗਜ਼ ਵੀ ਮਿਲੇ ਹਨ।

ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਅਨੁਚਿਤ ਮਾਧਿਅਮ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਆਰਡੀਨੈਂਸ 3(ਸੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਅਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਾ ਕੰਮ ਆਰਡੀਨੈਂਸ 3 (ਸੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੱਖਿਆ ਸੀ: -

“ਮੇਰੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਆਰਡੀਨੈਂਸ 3 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਸਿਰਫ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਤੇ ਸੂਚੇਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਗਲਤ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਦਨੀਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਨੋਟ ਜਾਂ ਕਾਗਜ਼। ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਸਿਰਫ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਦੇ ਕੋਲ ਕੁਝ ਨੋਟਸ ਜਾਂ ਕਾਗਜ਼ਾਤ, ਜੋ ਉਸ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਉਪਯੋਗੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਸਨ, ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਜੁਰਮਾਨੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ।

ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦੇ ਹੋਰ ਸਬੂਤ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਇਹ ਨੰਗੀ ਸਥਿਤੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਗਲਤ ਇਰਾਦੇ ਦੀ ਕੋਈ ਧਾਰਨਾ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇ ਇਸ ਲਈ, ਆਰਡੀਨੈਂਸ 3 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਸਿਰਫ ਆਰਡੀਨੈਂਸ 3 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਸੀ।”

(9) ਉਪਰੋਕਤ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਉਠਾਈ ਗਈ ਦਲੀਲ ਦਾ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਅਸੀਂ ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਤਰਕ ਦੀ ਬਾਰੀਕੀ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਹੈ ਪਰ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਗਾਹਕੀ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਸਾਡੀ ਅਸਮਰੱਥਾ ਦਾ ਅਫਸੋਸ ਹੈ। ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਸਿੱਖਿਅਤ ਜੱਜ ਦੇ ਤਰਕ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਉਸਦੇ "ਮਾਲਮਈ ਅਧਿਕਾਰ" ਦੇ ਬਰਾਬਰ "ਕੋਸ਼ਿਸ਼" ਜਾਂ ਅਪਰਾਧਕ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਨਕਲ ਕਰਨ ਜਾਂ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾਲ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਇੱਕ "ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਾਰਵਾਈ" ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਕੇਵਲ "ਕੋਸ਼ਿਸ਼" ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ "ਕਬਜ਼ੇ" ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਿੱਧਾ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਤੱਥ ਹੈ। ਇਹ ਕੇਵਲ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਐਕਟ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਜਾਂ ਤਾਂ ਕਾਫੀ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦੋਸ਼ੀ ਚੀਜ਼ ਲਈ ਪੈਨਲਟੀ ਮੈਟ ਐਕਟ ਹੋਵੇ। ਹੋਕਮੇਸ ਜੇ. ਦੀ ਤਿੱਖੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ, ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ-

“ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਗੁਨਾਹਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਕੁਝ ਬਾਹਰੀ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੰਮ ਸੁੰਦਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੈ।”

ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉੱਚਾ ਚੁੱਕਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 'ਨਾ ਤਾਂ 3(ਬੀ) ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ 3(ਸੀ) ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ "ਕੋਸ਼ਿਸ਼" ਕਰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਸਿਰਫ "ਅਣਜਾਣੇ" ਜਾਂ 'ਮਾਲਮਈ ਕਬਜ਼ੇ' ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਇਹਨਾਂ ਦੋ ਢੰਗਾਂ

ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ, ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਤੇ ਸੂਚੇਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ।

(10) ਇੱਕ ਵਾਰ ਅਪਰਾਧਕ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਹੋ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਸੀ ਜਾਂ ਦੇਸ਼ੀ-ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ-ਕੀ ਉਹ "ਅਣਜਾਣੇ" ਜਾਂ "ਬਦਨਾਮ" ਸੀ। ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਨੰਗੇ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ੀ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ੀ ਇਰਾਦੇ (ਜਾਂ ਲੋੜੀਂਦੇ ਮਰਦਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ) ਨਾਲ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨਾ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਉਹੀ ਹੈ ਜੋ ਆਰਡੀਨੈਂਸ 3(ਸੀ) ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ।

(11) ਇਸ ਲਈ, ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਰਾਦਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਹੈ। ਹੁਣ, ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੈਟਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਰਾਦਾ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੋਂ ਇੱਕ ਅਨੁਮਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। *ਮਹਿਬੂਬ ਸ਼ਾਹ ਬਨਾਮ ਸਮਰਾਟ (2)* ਵਿੱਚ, ਸਰ ਮਾਧਵਨ ਨਾਇਰ, ਜੇ. ਨੇ ਬੋਰਡ ਲਈ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਸੀ: -

"ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਕਸਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿੱਧੇ ਸਬੂਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ; ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਉਸਦੇ ਕੰਮ ਜਾਂ ਵਿਹਾਰ ਜਾਂ ਕੇਸ ਦੇ ਹੋਰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੋਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"

(12) ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਮੁੱਦਾ, ਇਸ ਲਈ, ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤੱਥ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ) ਅਜਿਹੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ *ਗਲਤ ਸੀ*, ਇਸ ਕੋਲ ਉਪਲਬਧ ਸਮੱਗਰੀਆਂ 'ਤੇ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਅਜਿਹੀ ਖੋਜ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਝਿਜਕਦੀ ਹੈ।

(2) ਏਆਰ 1945 ਪੀਸੀ 118.

ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਮਹੱਤਵ ਦੇ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਅਪਰਾਧਕ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਇਹ ਉਸਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਸੀ. ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰੀ ਸਟਾਫ਼ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਰਿਟਰਨ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸੰਸਕਰਣ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਝੂਠਾ ਅਤੇ ਗਲਤ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਉਸ ਦਿਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੂਪਰ ਵਿਜ਼ਰੀ ਸਟਾਫ਼ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਲਾਸ਼ੀ ਦੌਰਾਨ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਮਿਲੇ ਸਨ ਜਦੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਚਾਲ-ਚਲਣ ਤੋਂ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਹਰ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਬੇਲੋੜਾ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸ 'ਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਆਪਣੀ ਖੋਜ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਕਿ ਕਬਜ਼ਾ *ਗਲਤ ਸੀ* ਅਤੇ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਖੋਜ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਮੋਟ ਰਿਆਲ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਦੇ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ ਕਿ ਆਰਡੀਨੈਂਸ 3(ਸੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ *ਫ਼ਿਸ਼ਟ* ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਉਭਾਰਨ ਲਈ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧਕ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

(13) ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੁਲ ਬੈਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ *ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ ਮਲਹੋਤਰਾ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ* (3) ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰਸਾਨੀ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਆਧਾਰ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਪੇਟੈਂਟ ਹੈ ਕਿ ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਕੈਲਨ ਡਾਰ 1964-65 ਦੇ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ 13 (ਬੀ) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਸ

ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਆਰਡੀਨੈਂਸ 3(ਬੀ) ਅਤੇ 3(ਸੀ) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ ਜੋ ਹੁਣ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਖੁਦ ਸਪੱਸ਼ਟਤਾ ਨਾਲ ਇਸ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ:-

“ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਆਰਡੀਨੈਂਸ 3(ਸੀ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰੀ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ 12 (ਸੀ) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ।”

(14) ਅਸੀਂ ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਬਾਰੀਕੀ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਲਈ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ 'ਤੇ ਇਸਦਾ ਕੋਈ ਸਿੱਧਾ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(3) 11967 (CLJ (Pb. 3&hr.) 7792

ਦੇਸ ਰਾਜ ਆਦਿ ਬਨਾਵਿਨੋਦ ਕੁਮਾਰ (ਮਹਾਜਨ, ਜੇ.)

(15) ਆਦਰ ਸਹਿਤ ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸਾਡਾ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ, ਪ੍ਰੋਮ ਨਾਥ ਗੋਇਲ ਦੇ ਕੇਸ (1) ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਬਹੁਤ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਿਆਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਸਹੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ।

(16) ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਇਹ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਰਡੀਨੈਂਸ 3 (ਬੀ) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਲਿਆਉਣ ਲਈ, ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧਕ ਸਮੱਗਰੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਯੋਗਤਾ ਅਣਜਾਣੇ ਕਾਰਨ ਸੀ, ਇਸ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ ਉਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਇੱਕ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਖੋਜ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਗਲਤ ਸੀ ਜੋ ਕਿਸੇ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ 'ਤੇ ਆਰਡੀਨੈਂਸ 3(ਸੀ) ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਉਸ ਵੱਲ ਆਟੋਮੈਟਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹੋ ਜਾਣਗੀਆਂ।

(17) ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਦਬਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ ਜੋ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਖਰਚੇ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਐਨ.ਕੇ.ਐਸ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਵਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕੰਚਨ

ਅਪੀਲੀ ਸਿਵਲ

ਡੀਕੇ ਮਹਾਜਨ ਅਤੇ ਐਸਐਸ ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ ਜੇ. ਜੇ.

ਦੇਸ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ। . ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

ਵਿਨੋਦ ਕੁਮਾਰ, - ਜਵਾਬਦੇਹ।

1967 ਦੀ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 498

11 ਫਰਵਰੀ 1970

ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ (V of 1908) - ਸੈਕਸ਼ਨ 47 . ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਲ ਪੈਸੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਲ ਡਿਕਰੀ - ਉਸ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਪੈਸੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿਚ - ਅਪੀਲ ਵਿਚ ਉਠਾਏ ਗਏ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ। ਫਰਮਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ - ਅਜਿਹਾ ਇਤਰਾਜ਼ - ਕੀ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰੀ-ਐਪਲ ਡਿਕਰੀ ਲਈ ਸੂਟ। ਫਰਮਾਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਲ ਪੈਸੇ ਦਾ ਬਕਾਇਆ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਪੈਸੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦਿਨ ਖਜ਼ਾਨਾ ਬੰਦ ਸੀ, ਪਰ >ਬਾਅਦ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੂਰਵ-ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਅਤੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੋਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਫਰਮਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਤਰਜੀਹੀ ਅਪੀਲ। ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਲ ਪੈਸਿਆਂ ਦੀ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਵੈਡੀ ਦੀ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।